

občanov, kar omogoča uspešno reševanje odprtih problemov v krajevih skupnostih.

Opazna je izrazita korekcija med številom ustanovljenih organov in številom sej (komunala, zdravstvo, prometna varnost), kar kaže na interes krajanov za ta vprašanja.

Poravnalni svet kot sestavni del samoupravnega sodstva skrbi za sporazumno urejanje sporov in za urejanje dobrih odnosov med občani in med njimi in samoupravnimi organizacijami in skupnostmi. Podatki kažejo, da imajo vse krajevne skupnosti ustanovljen svoj poravnalni svet, krajevna skupnost 7. septembra in krajevna skupnost Urške Zatler pa imata skupnega. V poravnalnih svetih deluje 146 članov. Število sej (62) kaže, da so nekateri poravnalni sveti precej aktivni, medtem ko v petih krajevnih skupnostih poravnalni svet v zadnjem obdobju ni zasedal (A. T. Linhart, Beričevo-Brinje, Boris Kidrič, Savsko naselje I in Stožice).

Med najpomembnejšimi obravnavanimi vprašanji so bila naslednja: poravnava sosedskih odnosov (10), mejni spori (6), motenje posesti (3), obrekovanje (2), služnosti (2), razžalitve (1) in prostorska problematika mladinske dejavnosti (1).

Hišna samouprava, kot pogosto imenujemo samoupravljanje stanovalcev, je s skupnostmi stanovalcev, zbori stanovalcev in hišnimi sveti ter svetom stanovalcev pri krajevni skupnosti pomembna sestavina samoupravljanja v krajevni skupnosti, saj je organizacijsko najbližja občanom in zato lahko učinkovito opravlja ne samo naloge v zvezi z upravljanjem in gospodarjenjem s stanovanjskimi hišami, temveč tudi številne druge naloge v okviru samoupravljanja v krajevni skupnosti.

Skupnosti stanovalcev niso ustanovljene v šestih krajevnih skupnostih, kjer je le individualna gradnja. V preostalih 22 krajevnih skupnostih je skupno ustanovljenih po podatkih, ki so jih posredovale krajevne skupnosti, 364 skupnosti stanovalcev. Od ene v krajevni skupnosti Dol in krajevni skupnosti Franc Ravbar do 32 v krajevni skupnosti 7. september.

Po podatkih Samoupravne stanovanjske skupnosti Bežigrad ima njihov stanovanjski sklad skupno 589 objektov, od katerih ima skupnost stanovalcev 465 objektov. V 73 objektih skupnosti stanovalcev samostojno gospodarijo s stanovanjsko hišo, v 392 objektih pa je prenešeno gospodarjenje z objektom na Samoupravno stanovanjsko skupnost Bežigrad. 124 objektov v občini, ki niso ustanovile skupnosti stanovalcev, je podčasno upravo Stanovanjskega podjetja Ljubljana. Od tega ima 31 skupnost stanovalcev več kot pet stanovanj v družbeni lasti, kar je pogoj za njihovo ustanovitev, medtem ko 93 objektov nima tega pogoja. Za izpolnitev pogoja bi se morala po 2 ali 3 objekti združiti, da bi lahko ustanovili skupnost stanovalcev. Krajevne skupnosti so ocenile delovanje skupnosti stanovalcev kot zadovoljivo, predvsem pri reševanju tekočih zadev v zvezi z gospodarjenjem z objekti, opozorile pa so na slabo povezanost s Samoupravno stanovanjsko skupnostjo in na pomanjkanje hišniških stanovanj.

Svet stanovalcev pri krajevni skupnosti je ustanovljena v 10 krajevnih skupnostih, v ustanavljanju je v dveh krajevnih skupnostih, v 17 krajevnih skupnostih pa ni bil ustanovljen.

V statutu krajevne skupnosti je svet stanovalcev opredelilo 17 krajevnih skupnosti.

Dejansko stanje na področju hišne samouprave opozarja, da je storjen korak naprej, vendarle še vedno ostaja v okviru reševanja problematike upravljanja in gospodarjenja s stanovanjskimi hišami, mnogo manj pa reševanja življenjskih potreb in interesov stanovalcev kot krajanov.

Potrošniški svet je oblika samoupravnega organiziranja, v kateri delovni ljudje in občani obravnavajo vprašanja preskrbe z blagom in storitvami in vplivajo na razvoj proizvodnje in storitvenih dejavnosti, ki zadovoljujejo njihove potrebe.

Iz zbranih podatkov je razvidno, da imajo vse krajevne skupnosti svoj potrošniški svet, le v krajevni skupnosti Bežigrad II njegovo funkcijo opravlja svet krajevne skupnosti, krajevni skupnosti 7. september in Urške Zatler pa imata skupen potrošniški svet. Število sklepčnih in nesklepčnih sej po posameznih krajevnih skupnostih kaže na različno aktivnost sveta potrošnikov. Skupaj je bilo 79 sklepčnih sej, 7 pa nesklepčnih (8%).

Po podatkih ne deluje svet v krajevni skupnosti Stadion. Vsi sveti zajemajo 174 članov.

Med najpomembnejšimi obravnavanimi vprašanji so bila naslednja: vprašanja s področja preskrbe z osnovnimi življenjskimi potrebščinami (20), dajanje mnenj k vlogam za izdajo obrtnih dovoljenj za storitvene dejavnosti (11), delovni čas trgovin, lokalov in tržnice (5). Aktualnim vprašanjem v konkretni situaciji pa je bila namenjena po ena seja (preskrba s kritičnimi artikli, pomoč starejšim občanom glede preskrbe, izboljšanja oskrbljenosti kioskov).

KRAJEVNA SKUPNOST V DELEGATSKEM SISTEMU

Delegacije krajevne skupnosti za skupščino družbeno politične skupnosti

Krajevna skupnost je temeljna celica **delegatskega skupščinskega sistema**.

Vsaka krajevna skupnost ima delegacijo za delegiranje delegatov v skupščino družbenopolitične skupnosti in prek nje v mestno, republiško in zvezno skupščino. Delegacija mora imeti najmanj pet članov.

V delegacijo so krajevne skupnosti izvolile od 6 do 15 delegatov: 2 krajevni skupnosti sta izvolili po 6 delegatov, 4 krajevne skupnosti po 7 delegatov, 10 krajevnih skupnosti po 9 delegatov, 4 krajevne skupnosti po 10 delegatov, 4 krajevne skupnosti po 11 delegatov, 2 krajevni skupnosti po 12 delegatov, ena krajevna skupnost 13 delegatov in ena krajevna skupnost 15 delegatov, skupno 266 delegatov. Zaradi selitve, smrti in drugih vzrokov se je v 11 delegacijah krajevnih skupnosti število delegatov zmanjšalo: v 6 delegacijah za enega delegata, v 2 delegacijah za 2 delegata, v eni delegaciji za 3 delegate in v eni delegaciji celo za 4 delegate, skupno za 18 delegatov. Število delegatov se je zmanjšalo le v tistih delegacijah, ki so imele izvoljenih več delegatov kot zakon zahteva, tako da zakonito delujejo vse delegacije.

V obravnavanem obdobju je zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine zasedal petnajstkrat.

Posamezne delegacije so sklicale od 9 do 24 sej, skupno 449 sej, od katerih je bilo 351 (79%) sej sklepčnih, 98 (21%) sej pa nesklepčnih. Na sklepčnih sejah je bilo povprečno 183 delegatov (74%).

Cepprav pride v povprečju 3,5 nesklepčnih sej na posamezno delegacijo in je imelo nesklepčne seje od 28 16 delegacij, se je njihovo število dejansko gibalo od 1 v delegaciji KS Beričevo-Brinje, Dol in Savsko naselje I, do 10 v delegaciji KS Jože Štembal oziroma do 13 v delegaciji krajevne skupnosti Urške Zatler.

Upošteva se podatke je mogoče ugotoviti, da posamezne delegacije še vedno niso popolno zaživele, saj so še primeri, da se ne sestajajo in da gre delegat na sejo zbora brez stališča delegacije. S tem se ne uresničuje temeljna naloga delegacije in njenih članov, da zastopajo resnične interese delovnih ljudi in občanov in da se na podlagi teh interesov dogovorijo o skupnih odločitvah. Pojavlja se tudi vprašanje povratne informacije v delegacijo in dalje v bazo. Prav tako ni opaziti povezanosti med skupščino, svetom krajevne skupnosti in delegati in delegacijami. Zaskrbljujoče je, da se v nekaterih krajevnih skupnostih pojavlja precejšnje število nesklepčnih sej delegacij, kar bi moralo obvezati te krajevne skupnosti, da temeljito ocenijo vzroke tega pojava.

Delegacije krajevne skupnosti za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti

Na splošnih volitvah v krajevnih skupnostih so izvoljene delegacije za delegiranje delegatov v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti. To so naslednja področja: vzgoja in izobraževanje, raziskovalna dejavnost, kultura, zdravstvo, socialno varstvo (tu se povezujejo socialno skrbstvo, otroško varstvo, zaposlovanje, stanovanjsko gospodarstvo in pokojninsko-invalidsko zavarovanje) in telesna kultura. Praviloma so v krajevnih skupnostih za skupščine naštetih samoupravnih interesnih skupnosti oblikovane posebne delegacije (najmanj 5 članov), zakon pa omogoča tudi izvolitev združenih (najmanj 7 članov) in splošnih (najmanj 10 članov) delegacij. Združene delegacije (za več navedenih samoupravnih interesnih skupnosti) se volijo tam, kjer ni pogojev za izvolitev posebnih delegacij za vsako samoupravno interesno skupnost, splošna delegacija pa se

lahko izvoli v tistih krajevnih skupnostih, kjer ni pogojev za izvolitev niti posebne niti združenih delegacij.

V občini Bežigrad so krajevne skupnosti izvolile v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti 107 posebnih delegacij s skupno 692 delegatov, 59 združenih delegacij s skupno 475 delegatov in 2 splošni delegaciji po 15 delegatov.

V posebnih delegacijah se je število delegatov zmanjšalo od izvolitve do danes za 28 in tako padlo pod zakonsko določeno minimalno število v 5 delegacijah (v krajevni skupnosti Bežigrad I – delegacije za samoupravne interesne skupnosti telesne kulture, v krajevni skupnosti Miran Jarc – za samoupravno interesno skupnost stanovanjskega gospodarstva, v krajevni skupnosti Savsko naselje II – za samoupravno interesno skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja in za samoupravno interesno skupnost za zdravstvo ter v krajevnih skupnostih Koroških partizanov – za samoupravno interesno skupnost za zdravstvo).

Število delegatov v združenih delegacijah se je znižalo od 475 delegatov na 449 (95%), kar je imelo za posledico, da pet delegacij deluje pod zakonsko določenim številčnim minimumom – 2 v krajevni skupnosti Boris Kidrič ter po ena v krajevni skupnosti Bežigrad I, krajevni skupnosti Črnuče-Gmajna in krajevni skupnosti Miran Jarc. Splošni delegaciji po 15 delegatov sta bili izvoljeni v krajevni skupnosti Beričevo-Brinje in krajevni skupnosti Tomačevo-Jarše in delujeta v polnem številu.

Udeležba na sejah delegacij je bila zelo slaba. 11% sej pri splošnih delegacijah in 29% pri posebnih delegacijah sklicanih sej je bilo nesklepčnih.

Posebne delegacije so imele skupno 655 sej, od teh pa jih je bilo 187 ali 29% nesklepčnih. Združene delegacije so imele 92 nesklepčnih sej ali 23% od skupaj 396 sklicanih sej. Splošna delegacija krajevnih skupnosti Tomačevo-Jarše je imela 12 sej, ki so bile vse sklepe, splošna delegacija krajevnih skupnosti Beričevo-Brinje pa je imela 4 sklepe in 2 nesklepni seji (50%). Največ nesklepčnih sej so imele delegacije s področja samoupravne interesne skupnosti za telesno kulturo – 46%, sledijo pa delegacije s področja samoupravne interesne skupnosti za pokojninsko in invalidsko zavarovanje s 43% nesklepčnih sej, samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje in samoupravne interesne skupnosti za vzgojo in izobraževanje z 31%, samoupravne interesne skupnosti za kulturo in samoupravne interesne skupnosti za stanovanjsko gospodarstvo s 27%, samoupravne interesne skupnosti za otroško varstvo s 25%, samoupravne interesne skupnosti za zdravstvo s 23%, samoupravne interesne skupnosti za raziskovalno dejavnost z 22% in samoupravne interesne skupnosti za socialno skrbstvo s 14% nesklepčnih sej.

V povprečju pride na delegacijo 1,7 nesklepčne seje, dejansko pa se število nesklepčnih sej giblje od 1 do 14. Pri tem je treba povedati, da v krajevni skupnosti Boris Zihel in krajevni skupnosti Ivan Kavčič posebne delegacije niso imele nobene sklepe, v krajevni skupnosti Koroških partizanov sta 2 posebni delegaciji imeli le nesklepne seje, v krajevni skupnosti A. T. Linhart in krajevni skupnosti Jože Štembal po ena delegacija ni imela nobene sklepe. Nobene seje nista sklicali 2 posebni delegaciji (krajevna skupnost Urške Zatle za področje samoupravne interesne skupnosti otroškega varstva in krajevna skupnost Boris Zihel za področje samoupravne interesne skupnosti za kulturo) ter združeni delegaciji v krajevni skupnosti Bežigrad I.

Petim posebnim in petim združenim delegacijam je število delegatov zaradi selitve, smrti ali drugih vzrokov padlo pod zakonsko določen minimum.

Torej ugotavljamo, da se je članstvo v posameznih delegacijah za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti bistveno zmanjšalo.

Problem nesklepčnih sej se pojavlja tudi v teh delegacijah, kar še posebej poudarja dejstvo, da nekatere delegacije niso imele nobene sklepe seje oziroma v dveh primerih sploh niso sklicevali sej delegacij. Vzrok za to je treba ugotoviti in oceniti.

Delegacije krajevnih skupnosti v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje

Pri volitvah delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje (npr. za komunalno, ceste, energetiko, PTT promet, obrambo pred točo itd.)

zakon omogoča različne rešitve. Za te potrebe lahko delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti izvolijo posebne delegacije, funkcijo teh delegacij pa lahko opravlja tudi skupščina krajevnih skupnosti, ki lahko iz svojih članov oblikuje tudi posebne skupine delegatov, ki obravnavajo zadeve z delovnih področij samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje, kadar skupščina krajevnih skupnosti ne zaseda.

Iz zbranega gradiva je razvidno, da nobena krajevna skupnost za Bežigradom nima izvoljene delegacije za samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje.

Funkcijo teh delegacij opravljajo skupščine krajevnih skupnosti, njihovi sveti, ponekod pa člani komisij svetov krajevnih skupnosti. V samoupravne interesne skupnosti s področja komunale določa delegata izmed delegatov skupščine oz. članov sveta 24 krajevnih skupnosti; s področja PTT prometa 20, s področja obrambe pred točo 20, s področja cestnega gospodarstva 23, s področja požarne varnosti 2, s področja energetike 23. Krajevna skupnost 7. september je oblikovala dve posebni skupini delegatov izmed delegatov svoje skupščine, s katerima pokriva vse samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje.

Za celovito in uspešno delovanje samoupravnega in delegatskega sistema v krajevni skupnosti je nujno potrebno, da je aktivnost vseh samoupravnih oblik in organov povezana med seboj, da so s temi aktivnostmi seznanjene in vanje vključene vse delegacije in delegati in da so v vseh samoupravnih in delegatskih aktivnostih s stališči in usmeritvami navzoče družbenopolitične organizacije, frontno povezane v krajevni organizaciji SZDL.

DRUŽBENO PLANIRANJE IN KRAJEVNA SKUPNOST

Skupaj z organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi je krajevna skupnost temeljna nosilka samoupravnega družbenega planiranja. Povezanost in usklajenost načrtovanja v krajevni skupnosti in pri omenjenih nosilcih ter neposredno sodelovanje pri reševanju skupnih vprašanj, poglavito vplivajo na uresničevanje zamisli krajevnih skupnosti kot bistvene sestavine samoupravnih družbenoekonomskih in političnih odnosov. Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti samostojno sprejemajo plane in programe dela ter razvoja svoje krajevnih skupnosti, ki jih usklajujejo z drugimi nosilci planiranja in tako neposredno sodelujejo v družbeni reprodukciji.

Krajevna skupnost z letnim planom načrtuje izvrševanje tekočih nalog, s srednjeročnimi in dolgoročnimi plani pa načrtuje svoj razvoj v daljšem časovnem obdobju. Pri tem mora izhajati iz ustreznih strokovnih spoznanj in iz njih izpeljanih ocen o njenih razvojnih možnostih. Temeljni planski dokumenti krajevnih skupnosti so smernice za plan krajevnih skupnosti, samoupravni sporazum o temeljih plana krajevnih skupnosti in plan krajevnih skupnosti. Planska funkcija krajevnih skupnosti je natančno opredeljena v zakonu o sistemu družbenega planiranja. Osnovni dokument, ki ga sprejmejo udeleženci planiranja za petletno obdobje, je samoupravni sporazum o temeljih plana krajevnih skupnosti, skozi katerega se zagotavlja materialna osnova za delovanje krajevnih skupnosti in je glavno izhodišče za financiranje vseh vrst dejavnosti v krajevni skupnosti.

Osnovo za povezano in usklajeno delovanje krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti predstavlja tudi demokratično zasnovan in usklajen plan krajevnih skupnosti. Prav tako je bistveno za uresničevanje krajevnih skupnosti kot sestavnega dela združenega dela, na tej podlagi, samoupravno združevanje dela in sredstev za uresničevanje skupnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti. Toda vsebina krajevnih skupnosti kot družbenoekonomskega odnosa vendarle ni zgolj financiranje njene dejavnosti. Dosedanja razmišljanja o načinu financiranja so za zdaj le najboljši kazalec, ki kaže, koliko je razumljena zamisel krajevnih skupnosti kot družbenoekonomskega razmerja in koliko je to v praksi uresničeno. Vsekakor pa je ustrezen način zagotavljanja materialnih pogojev za delovanje krajevnih skupnosti v najtesnejši odvisnosti od dobrega in realnega plana krajevnih skupnosti in obratno.

V vsebini plana krajevnih skupnosti je izkazan interes in potreba delovnih ljudi in občanov za zadovoljevanje življenjskih in delovnih potreb, ki jih uresničujejo na tem območju